

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 6, 2014 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 316.454.5:331.105

*А. Б. Почтовюк,
к. н. д. у., доцент, декан факультету економіки і управління,
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, м. Кременчук*

ІНСТРУМЕНТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВІДНОСИН В СЕРЕДОВИЩІ «ІНДИВІД-ДЕРЖАВА-ВНЗ-РОБОТОДАВЕЦЬ»

*A. B. Pochtovyuk,
PhD in Public Administration, Ass. Professor, Faculty of Economic and Management, dean of the Faculty of Economic and Management,
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskiy National University*

THE TOOLS OF IMPROVING RELATIONS AMONG "INDIVIDUAL-STATE-UNIVERSITY-EMPLOYER"

Сучасний свідомий індивідуум зацікавлений заздалегідь визначитися, яку кваліфікацію та професію обрати по закінченню школи. Від цього залежать його особисте матеріальне становище; задоволеність роботодавця результатами продуктивної праці; зростання надходжень до державного бюджету; збільшення фінансування ВНЗ, які готують потрібних економіці професійних кадрів.

В статті аналізуються питання сполучення інтересів індивіда, держави, вищих навчальних закладів і роботодавців. Надано пропозиції щодо перспектив розвитку зацікавленості у співпраці елементів системи з метою задоволення інтересів усіх сторін. Детально дослідженні вектори діалогів «індивід-роботодавець», «індивід-держава», «індивід-ВНЗ»; проаналізовано послідовність та ефективність дій стосовно донесення до індивіда інформації довідника професій і кваліфікацій (ДПК); визначено схему діалогу «індивід-роботодавець», використовуючи сучасні інструменти державної пропаганди.

Modern conscious individual concerned to decide in advance what skills and profession choose to graduation. From this it depends on the personal financial situation; employer satisfaction with the results of productive labor; increase government revenue; increase funding for universities that prepare the necessary economy of professionals.

This paper examines the communication issues of interest of the individual state higher educational institutions and employers. The proposals regarding the development of interest in cooperation elements of the system to meet the interests of all parties. Detailed study of vectors dialogues "individual-employer", "individual-state", "individual-university"; proanalizuvano consistency and effectiveness of action with respect to individual reports information directory of occupations and qualifications; defined scheme of dialogue "individual-employer", using modern tools of state propaganda.

Ключові слова: *вищий навчальний заклад (ВНЗ), вища освіта (ВО), держзамовлення, професійно-кваліфікаційний довідник.*

Keywords: *higher education institutions (HEI), higher education (HE), public procurement, professional qualification handbook.*

Постановка проблеми. Зростання темпів економічного розвитку вимагає високого професіоналізму людей, які безпосередньо задіяні в процесі переходу до сучасної інноваційної економіки. Вища освіта є головним чинником розвитку інноваційної економіки, і тому зміни соціально-економічної ситуації в державі зумовлюють необхідність модернізації системи вищої освіти в цілому, і взаємодії елементів системи «індивід-держава-ВНЗ-роботодавець» зокрема.

Аналіз останніх публікацій. Основу дослідження становлять праці українських і зарубіжних учених В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, В. П. Кузьмін, С.В. Мельник. У той же час проблеми забезпечення державного регулювання розвитку системи вищої освіти з урахуванням всього спектру інтересів індивіда, ВНЗ і роботодавців висвітлені недостатньо мірою, недостатньо уваги приділено аналізу відносин між елементами індивід, держава, ВНЗ, роботодавець та ролі засобів інформування індивіда, формуванню відповідного освітнього середовища.

Постановка завдання полягає в визначенні інструментів, які дозволять раціонально управляти системою вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно статті 53 Конституції України, громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі. Зазначене передбачає, що держбюджет повинен фінансово забезпечувати цю конституційну норму. Безоплатність ВО означає, що громадянин має право здобути її відповідно до стандартів ВО без внесення плати в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі в межах обсягу підготовки фахівців для загальносуспільних потреб (держзамовлення). Отже, держзамовлення на підготовку фахівців з ВО формується виходячи не лише з потреб ринку, а й з урахуванням конституційного права громадян України на безоплатне здобуття ВО. У цьому зв'язку обсяги держзамовлення в обов'язковому порядку включають можливість громадян здобути ВО за бюджетні кошти практично з кожної спеціальності. Навіть за умови перенасиченості в конкретному періоді фахівцями, наприклад з економіки чи журналістики, держава повинна передбачити в конкретному році місяця для прийому на держзамовлення талановитих випускників за відповідними напрямками підготовки та спеціальностями. Але визначити необхідну кількість таких місць дуже складно.

З одного боку, держава надає індивідууму можливість безкоштовного навчання на держзамовленні, а з іншого, індивідуум має право добровільно обирати

професію та кваліфікацію. За цих умов інтереси держави та індивідуума часто не співпадають. Якщо держава намагається виділяти кошти із держбюджету на підготовку потрібних економіці фахівців, то індивідуум керується власними міркуваннями щодо престижності спеціальності та перспектив отримання високої заробітної плати. Якщо обраний індивідуумом напрям підготовки не фінансується ані з боку держави, ані з боку роботодавця, у нього є два варіанти: переоцінити та змінити спеціальність, або оплатити навчання за власні кошти. Оцінюючи економічну доцільність першого варіанту, індивідуум не витрачає власних коштів, отримує ВО та високі шанси отримати місце роботи від держави або роботодавця. Тобто логічним є перегляд індивідуумом освітніх потреб. Другий варіант не гарантує працевлаштування та окупність інвестицій.

Як результат, індивідуум, керуючись особистими міркуваннями, часто стає безробітним, а роботодавець втрачає можливість отримати кваліфікованого фахівця. Першочергово потрібно визначити вектор діалогу індивідуума з суб'єктом ринку ПВО, який буде найбільше сприяти досягненню ПКВ шляхом інформування індивідуума про реальний обсяг потреб роботодавців у фахівцях з ВО.

Вектор діалогу «індивідуум-роботодавець». Спочатку слід розпочати із початкових відносин між індивідуумом та роботодавцем, коли індивідууму вигідно усе: перші професійні знання та навички на підприємстві, перша заробітна плата. Ще навчаючись у школі в старших класах та відвідуючи учбові профкомбінати, школярі знайомляться із виробництвом. Окрім того, роботодавці самі зацікавлені у використанні праці молодих людей, оскільки останні згодні працювати за мінімальну заробітну плату задля набуття досвіду. Роботодавцям вигідно використовувати працю підлітків, які переважно працюють учнями майстрів в якості дешевої робочої сили. Навіть виробничі практики студентів проходять на тих підприємствах, де існує потреба в професійних кадрах. Роботодавці, приймаючи студентів на практику, розраховують, що частина студентів після закінчення ВНЗ прийде працювати на їх підприємство.

Дії роботодавців відповідають їх інтересам – чим раніше індивідуум знайде свого роботодавця, чим раніше будуть сформовані між ними відносини, тим краще для обох сторін. Індивідуум може встановлювати взаємовідносини із роботодавцем ще до вступу до ВНЗ, до офіційного працевлаштування. Проте виробничі практики студентів часто носять формальний характер та зводяться до оформлення звіту з практики. Роботодавцю важко зацікавити випускників працевлаштуватись на підприємстві, якщо вони розраховують на інше місце роботи. Профкомбінати не здатні схилити школярів до вибору технічної (інженерної) освіти, якщо в їх свідомості під впливом зовнішніх факторів (батьків, ЗМІ та ін.) сформоване інше ставлення до майбутньої професії ще до вступу до ВНЗ. Роботодавець не має ресурсів та можливості самостійно змінити дану ситуацію.

Вектор діалогу «індивідуум-держава». Диспропорція між реальними потребами ринку праці і пропозицією спричинена, по-перше, інформаційною асиметрією: абітурієнт і його сім'я, формуючи свою життєву траєкторію, не знають, який попит буде на певних фахівців через чотири-сім років, яким буде розмір заробітної плати. По-друге, для формування цієї траєкторії важливо знати побажання й вимоги роботодавців. Ця асиметрія в розвинених країнах «погашається» за рахунок численних опитувань молодих фахівців та роботодавців. В Україні такі опитування проводяться вкрай рідко [1]. Потрібен інструмент державної соціальної політики, який дозволить індивідууму заздалегідь розпочати професійну орієнтацію, а роботодавцю задовольнити потреби у робочій силі.

Державна соціальна політика охоплює все суспільство та всі аспекти життєдіяльності людини, тому саме держава здійснює найбільший вплив на індивідуума. Держава навіть в змозі безпосередньо вплинути на розмір заробітної плати інженерів-технологів, інженерів-механіків, інженерів-металургів, інженерів-енергетиків та ін. на вітчизняних машинобудівних підприємствах. Оскільки саме цей фактор суттєво впливає на вибір абітурієнтом інженерної професії. Держава в змозі створити умови щодо зростання рівня зарплати (особливо це стосується рівнів зарплати працівників, які належать до традиційно низькооплачуваних видів економічної діяльності), визначивши державну політику за цим напрямком державним пріоритетом. Одним із варіантів є введення та застосування мінімальних галузевих стандартів оплати праці, які б виконували роль своєрідного мірила, нормативу, на якому б будувалася система оплати праці найманих працівників підприємств виробничої сфери [2].

Вектор діалогу «індивідуум-ВНЗ». Диверсифікація джерел фінансування ВНЗ призвела до залучення коштів фізичних осіб, запровадження освітнього кредитування, відкриття програм платної додаткової професійної освіти, проведення наукових досліджень на замовлення, розвиток непрофільної діяльності тощо. Частина надходжень до бюджетів деяких державних ВНЗ від платного навчання останнім часом зросла до 50-60 %. З одного боку, зменшення доходів населення і зростання невпевненості у майбутньому призвели до значного скорочення кількості платоспроможних абітурієнтів. З іншого боку, керівники ВНЗ змушені зважати на інтереси споживачів освітніх послуг. Сформувалася своєрідна ресурсна «залежність» ВНЗ. ВНЗ погоджується з будь-яким рішенням індивідуума щодо вибору майбутньої професії та кваліфікації аби задовольнити його освітні потреби та отримати фінансування. Тому вектор діалогу «індивідуум-ВНЗ» не є орієнтиром для індивідуума, оскільки не сприяє досягненню ПКВ.

Перешкодою у зміні орієнтирів ВНЗ у бік державних інтересів є ризик втрати абітурієнта у разі його відмови отримати ВО на держзамовленні за непопулярною спеціальністю. Цей ризик можна подолати, якщо ВНЗ буде впевнений у достатньому державному фінансуванні у разі вибору індивідуумом майбутньої професії відповідно до потреб роботодавців. Для цього необхідно змінити відношення індивідуума до вищої освіти, переконати його у виборі тих спеціальностей, які є затребуваними на ринку праці. Масова популярність окремих спеціальностей (менеджер, економіст, фінансист, бухгалтер, юрист) призвела до перенасичення ринку праці пропозицією цих фахівців. Дефіцит кадрів гостро відчувається за інженерними спеціальностями, тому для них постійно відкрите держзамовлення. Обираючи держзамовлення, індивідуум має значну ймовірність працевлаштування. Ця ідея має бути донесена до кожного.

Таким чином, вектор діалогу «індивідуум-держава» є єдиним варіантом, який дозволить індивідууму обрати професію та кваліфікацію з урахуванням інтересів держави та роботодавця. Завдяки цьому вибору індивідуум буде гарантовано працевлаштований та зможе розраховувати на максимальний рівень ПКВ. Інструментом реалізації даного вектору діалогу є державна пропаганда.

Пропагандою є розповсюдження різних політичних, філософських, наукових, мистецьких ідей з метою їх впровадження в масову свідомість суспільства та активізацію, тим самим, використання цих ідей в масовій практичній діяльності населення. Одночасно, до пропаганди відносяться повідомлення, котрі розповсюджуються для здійснення вигідного впливу на суспільну думку, провокування запрограмованих емоцій та зміни ставлення чи поведінки певної групи людей в напрямі, прямо чи опосередковано вигідному організаторам [3].

Основними елементами процесу пропаганди вектору діалогу «індивідуум-держава» є з одного боку, суб'єкт (соціальна група, інтереси якої виражає пропаганда) – роботодавці, які зацікавлені у фахівцях конкретної кількості, професії та кваліфікації; з іншого – об'єкт (аудиторія або соціальні громади, на яких скерована пропаганда) – це індивідууми (споживачі професійних освітніх послуг). Вирішальним для розуміння процесу державної пропаганди є соціально-економічні інтереси роботодавців, їхнє співвідношення з інтересами суспільства загалом та окремих груп індивідуумів, на які націлена пропаганда. Це визначає її зміст і здійснює суттєвий вплив на вибір засобів та каналів пропаганди.

Змістом державної пропаганди має стати першочергове задоволення потреб ринку праці з метою досягнення ПКВ. Неможливим є розвиток економіки та суспільства без високоосвічених кадрів, професійного розвитку персоналу на промислових підприємствах. При виборі майбутньої професії та кваліфікації індивідуум повинен орієнтуватись на тих спеціальностях, які відносяться до пріоритетних галузей економіки країни та є затребуваними серед роботодавців. Це має бути усвідомлено і визнано кожним громадянином. Інакше економічні інтереси індивідуума в отриманні високої оплати за власні професійні знання, навички та вміння будуть незадоволені, існує ризик залишитися безробітним.

Ідея пропаганди ПКВ є головним критерієм вибору засобу пропаганди. Професійно-кваліфікаційний довідник (ДПК) – це офіційне друковане видання, що публікується від імені Державної служби зайнятості та містить матеріали звітно-інформаційного характеру щодо ситуації на ринку праці України.

Основна ідея видання ДПК – в невеликому, зручному для індивідуума форматі подати максимум корисної і цікавої інформації про потреби у фахівцях. Головним призначенням ДПК є допомогти індивідууму у правильному виборі професії та кваліфікації, знеособлюючи взаємовідносини між ним та роботодавцем (без прив'язки до конкретних підприємств). Виділимо наступні функції ДПК:

1. Вказує на потреби певної сфери діяльності у фахівцях конкретного профілю без надання інформації щодо роботодавців, яким потрібні кадри.

2. Створює конкуренцію між ВНЗ на ринку освітніх послуг за абітурієнтів, які визначились у виборі професії та бажають реалізувати право на якісну ВО.

3. Створює конкуренцію серед роботодавців, яким потрібні професіонали.

4. Сприяє розвитку ярмарок вакансій, де роботодавці зустрічаються із випускниками ВНЗ. Оскільки ВНЗ не мають інформації щодо кадрових потреб конкретного підприємства, для ВНЗ усі підприємства є рівновіддаленими. ВНЗ гарантує якість освітніх послуг, але не заключає контракти з роботодавцями та не несе відповідальність за працевлаштування випускників на підприємстві.

5. Приховує конфіденційну інформацію про роботодавців та ВНЗ – дана інформація доступна лише обласним центрам зайнятості, яким потрібно працевлаштувати тих випускників, які навчалися у ВНЗ за кошти держбюджету.

6. Інформативна: виконує передачу, трансляцію максимально точної, об'єктивної та універсальної інформації між усіма суб'єктами ринку ПВО.

ДПК є своєрідним сигналом не тільки для тих, хто тільки збирається оволодіти професією, а й для тих, хто вже її отримав. Мова йде про перепідготовку, підвищення кваліфікації або отримання нової професії. ДПК відкриває можливості для зміни посади, професії, місця роботи (галузі економіки), місця проживання та способу життя в цілому, тобто трудової мобільності індивідуума (носія професійних якостей) в межах міста, регіону або держави в цілому.

Діалог між індивідуумом та роботодавцем розпочинається із ознайомлення з ДПК, після чого індивідуум самостійно приймає рішення щодо місця роботи. Спочатку він обирає галузь економіки (сферу професійної діяльності), а потім потенційного роботодавця, який відповідає його очікуванням щодо розміру заробітної плати, умов праці, перспектив кар'єрного росту тощо. Далі індивідуум робить власну оцінку конкурентоспроможності ВНЗ та самостійно обирає місце отримання освітньої послуги. Після отримання диплому про вищу освіту, ДПК знову покладає усю відповідальність за успішне працевлаштування на індивідуума, уникаючи внутрішньої конкуренції між випускниками у стінах ВНЗ. Отже, наявна рівновіддаленість ВНЗ та індивідуума, який має свободу вибору.

Основними джерелами інформації для складання ДПК є три довідника: класифікатор професій; класифікатор видів економічної діяльності та перелік напрямів підготовки та спеціальностей, за якими здійснюється навчання студентів у ВНЗ. Остаточна структура ДПК визначається ранжуванням класифікатору професій по кодам класифікатору видів економічної діяльності та їх подальшою прив'язкою до переліку напрямів підготовки та спеціальностей (рис. 1).

ЗМІСТ	
1.	ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОБЛАСТІ
2.	КІЛЬКІСТЬ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
3.	ПОПИТ НА РОБОЧУ СИЛУ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
4.	РОЗПОДІЛ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА КЛАСИФІКАТОРОМ ПРОФЕСІЙ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
5.	ПОПИТ НА РОБОЧУ СИЛУ ЗА КЛАСИФІКАТОРОМ ПРОФЕСІЙ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
6.	РОЗПОДІЛ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА РІВНЕМ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
7.	ПОПИТ НА РОБОЧУ СИЛУ ЗА РІВНЕМ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
8.	ПРОГНОЗУВАННЯ КІЛЬКОСТІ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПОПИТУ НА РОБОЧУ СИЛУ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
9.	ПРОГНОЗУВАННЯ КІЛЬКОСТІ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПОПИТУ НА РОБОЧУ СИЛУ ЗА КЛАСИФІКАТОРОМ ПРОФЕСІЙ
10.	ПРОГНОЗУВАННЯ КІЛЬКОСТІ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПОПИТУ НА РОБОЧУ СИЛУ ЗА РІВНЕМ КВАЛІФІКАЦІЇ
11.	ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ГАЛУЗЕЙ ЗНАТЬ
12.	ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ КЛАСИФІКАТОРУ ПРОФЕСІЙ ТА НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ (СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ)
13.	ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РІВНЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ

Рис. 1. Структура ДПК

На рис. 1 зміст ДПК трансформує та агрегує дані ПКК, які подаються роботодавцями із використанням ПКА до центрів зайнятості, а також дані соціального прогнозування щодо дефіциту кадрів, яке проводиться ДСЗ у розрізі регіонів та галузей економіки на найближчі 3-5 років.

При розробці довідника слід орієнтуватися не тільки на національний масштаб, але міжнародно-правові стандарти у сфері праці і трудових відносин. Споживачами ПКД виступають широкі верстви населення: школярі, обираючи випускні екзаменати на ЗНО; абітурієнти та їх батьки; наймані працівники (робітники, інженери), які бажають змінити власну професію разом із кваліфікацією.

Друкований довідник пропонується видавати в межах регіону (області) та держави. Видавниками виступають обласні центри зайнятості та Державна служба зайнятості. Обсяг друкованого довідника – близько 300 сторінок.

Як засіб пропаганди, ДПК розповсюджується в єдиному інформаційному середовищі діалогу суб'єктів ринку ПВО по каналам пропаганди. На рис. 2 представлені можливі канали державної пропаганди, через які держава в друкованому та електронному вигляді доносить інформацію ДПК до індивідуума.

Сьогодні засоби масової інформації (ЗМІ) є одними з найпотужніших комунікативних засобів суспільства. Фактично ЗМІ є сполучною ланкою, передавачем інформації від суспільства до держави і, навпаки, від держави до суспільства, і тому можуть активно слугувати для висловлення та репрезентації різного роду інтересів. Відповідно до Закону України «Про інформацію» засобами масової інформації є засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації [4]. Тож, ЗМІ є: телебачення, газети, радіо, журнали та Інтернет. Згідно із міжнародним стандартом, друкованими ЗМІ є періодичні друковані видання (преса); аудіовізуальними ЗМІ є: радіомовлення, телебачення, кіно, звуко-, відеозапис тощо.

Оскільки основною метою діяльності ЗМІ є вплив на суспільну думку, держава зможе швидко донести інформацію про потреби роботодавців до населення. Завдяки пресі, радіо та телебаченню, ДСЗ здатна донести до громадськості оперативну інформацію щодо зміни рейтингу галузей економіки («ТОП-10»), популярності професій («ТОП-20») за кількістю посад та відкритих вакансій.

У пошуці перспектив отримання ВО, індивідуум може ознайомитись із соціальними прогнозами динаміки кількості посад та вакансій певної професії та кваліфікації на найближчі роки. Пропонується також надати індивідууму можливість скачати ДПК в електронному вигляді.

Окремо виділимо соціальну рекламу, яка спрямовується на пропаганду позитивних для суспільства явищ і, як правило, розміщується у ЗМІ безплатно. У нашому випадку, метою соціальної реклами є звернення уваги населення до проблем працевлаштування, диспропорцій на ринку праці та низького рівня професійно-

кваліфікаційної відповідності працівників через ігнорування індивідуумом суспільно корисних професій. Держава має використовувати цю рекламу для популяризації навчання студентів у ВНЗ на держзамовленні за інженерними спеціальностями, які необхідні для розвитку національної економіки.

Для вектору діалогу «індивідуум-роботодавець» та вектору діалогу «індивідуум-ВНЗ» ДСЗ пропонується вільний продаж щорічних ДПК через обласні, міські, районні та міськрайонні центри зайнятості. Доцільно передбачити можливість розповсюдження щомісячних бюлетенів про ситуацію на ринку праці. Тоді індивідуум зможе не тільки особисто придбати ДПК, але й ознайомитись з довідником під час звернення до приватних рекрутингових агентств, приймальної комісії ВНЗ, кадрових служб (відділів) підприємств, ярмарки вакансій тощо.

Таким чином, тільки масова пропаганда набуття потрібної для економіки професії та кваліфікації здатна вплинути на свідомість індивідуума та суспільства загалом. ДСЗ, застосовуючи сучасні комунікації із роботодавцями, ВНЗ та кандидатами на робочі місця, повідомляє про фактичні і прогнозовані умови досягнення ПКВ на ринку праці та сполучення інтересів суб'єктів ринку ПВО.

Висновки. Сучасний свідомий індивідуум зацікавлений заздальгідь визначитися, яку кваліфікацію та професію обрати по закінченню школи. Від цього залежать його особисте матеріальне становище; задоволеність роботодавця результатами продуктивної праці; зростання надходжень до державного бюджету; збільшення фінансування ВНЗ, які готують потрібних економіці професійних кадрів. Надати індивідууму професійно-кваліфікаційну орієнтацію здатна тільки державна пропаганда, яка реалізується за вектором діалогу «індивідуум-держава».

Дані довідника професій та кваліфікацій як готовий продукт отримує на руки індивідуум. Він є кінцевим споживачем інформації, яку на попередніх етапах держава збрала тільки для того, щоб він зробив правильний вибір. Подальший вибір індивідуумом конкретного ВНЗ залежить від конкурентоспроможності ВНЗ, тобто рівня привабливості освітньої пропозиції для абітурієнта. Професійно-кваліфікаційний довідник допомагає нерациональному індивідууму зробити вибір професії та кваліфікації в інтересах усіх суб'єктів ринку ПВО.

Література.

1. Суржик Л., Онищенко О. Страшенна таємниця держзамовлення // Дзеркало тижня. Україна. – 2011. – № 33.
2. Мельник С.В., Кузьменко В.В. Інформаційна записка «Основні підходи щодо реформування політики оплати праці в Україні». –Луганськ. – 2011. – 17 с.
3. Большая советская энциклопедия: В 30 т. – М.: «Советская энциклопедия», 1969-1978. – Т. 21.
4. Закон України «Про інформацію» // Відомості Верховної Ради України від 01.12.1992 – 1992 р., № 48, стаття 650.

References.

1. Surzhyk L., Onyshenko O. (2011), "Terribly secret procurement", Dzerkalo tyzhnja, vol. 33
2. Melnik S.V., Kuz'menko V.V. (2011) "Basic approaches to policy-making wages in Ukraine", Informatsijna zapyska, 17p.
3. Bolshajasovetskaja entsyklopedia v 30 tom (1969-1978), "Soviet Encyclopedia", t. 21
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine "On on Information", Vidomosty Verkhovnoji Rady Ukrainy, vol. 48, art. 650.

Стаття надійшла до редакції 16.06.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"